

- ۱ رویکرد نظری «مارکس» نسبت به عالم، چه رویکردی بود؟
- ۲ امریکا و شوروی به عنوان دو قطب جهانی، به چه فرهنگی تعلق داشتند؟
- ۳ چالش جهانی بلوک شرق و غرب، چه نوع چالشی بود؟
- ۴ چالش و نزاع بلوک شرق و غرب، تا چه زمانی ادامه یافت؟
- ۵ نماد نظام کمونیستی شوروی چه بود؟
- ۶ کدام حزب در سال ۱۹۱۷ میلادی قدرت را در روسیه به دست گرفت؟
- ۷ جوامع سوسیالیسم با انتقاد از لیبرالیسم متقدم، چه چیزی را شعار خود قرار می‌دادند؟
- ۸ در طی قرن بیستم، بلوک شرق و غرب، چه کشورهایی را شامل می‌شد؟
- ۹ مخالفان سرمایه‌داری تحت عنوان جریان چپ، چه احزابی را در اروپا تشکیل دادند؟
- ۱۰ بعد از انقلاب فرانسه، چه گروه‌هایی با عنوان جریان چپ و راست شناخته شدند؟
- ۱۱ مارکسیسم، سوسیالیسم و کمونیسم از نظر مارکس چه رویکردهایی هستند؟
- ۱۲ جامعه آلمانی «مارکس» در نقد لیبرالیسم چه راهی را طی می‌کند و چه صورتی پیدا می‌کند؟
- ۱۳ راه حل «مارکس» برای چالش جامعه سرمایه‌داری چه بود؟

۱۴ لیبرالیسم با تکیه بر چه شعاری، عدالت را نادیده گرفته بود؟

۱۵ حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی موجب شد تا دولتمرد انگلیسی «لرد جان راسل» چه برخوردی با قحطی در ایرلند داشته باشد؟

۱۶ سه تن از متفکران لیبرال جهان غرب را نام ببرید.

۱۷ به نظر «ریکاردو» اقتصاددان کلاسیک، چگونه سرمایه پیشرفت کشور را تأمین خواهد کرد؟

۱۸ «ریکاردو» از اقتصاددانان کلاسیک، درباره افزایش دستمزد کارگران، چه نظری دارد؟

۱۹ «مالتوس» جمعیت‌شناس انگلیسی، در مورد کسانی که در فقر متولد می‌شوند، چه نظری دارد؟

۲۰ رمان «الیورتویست» اثر کیست و چه موضوعی در آن به تصویر کشیده شده است؟

۲۱ نظریه‌پردازان لیبرال، چه چیزی را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند؟

۲۲ لیبرالیسم متقدم چه تغییری در زندگی کشاورزان به وجود آورد؟

۲۳ لیبرالیسم قرن هجدهم و نوزدهم را چه می‌نامند؟

۲۴ چالش‌های جدید در جهان غرب به چه صورت‌هایی آشکار می‌شوند؟

۲۵ جدول زیر را کامل کنید.

چالش جهان دو قطبی (بلوک شرق و غرب)	
نوع چالش	توضیحات
منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای	
درون‌فرهنگی یا بین‌فرهنگی	
خرد یا کلان؟	
مقطعی یا مستمر؟	

۲۶ در دوران تقسیم جهان به دو قطب بلوک شرق و غرب، هریک از کشورهای منطقه‌ی خاورمیانه به کدام‌یک از دو قطب تعلق داشت؟

۲۷

آیا می‌دانید تقسیم سیاسی جهان به بلوک شرق و غرب در زمره‌ی کدام‌یک از این صورت‌ها بود و چگونه به وجود آمد؟

۲۸

اندیشمندان علوم اجتماعی و سیاسی در نقد لیبرالیسم اولیه، از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته‌اند. نظرات آیزایا برلین در مورد این دو مفهوم را مطالعه کنید و نتیجه را به کلاس گزارش دهید.

۲۹

آیا می‌دانید اولین چالشی که در جوامع صنعتی پدید آمد، چه بود و چگونه پدید آمد؟

۳۰

به نظر شما چالش فقر و غنا، نمونه‌ی کدام‌یک از صورت‌های نام برده است؟

- ۱ رویکرد نظری مارکس به عالم، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان بنیان‌های نظری فرهنگ غرب به حلّ مسائل اجتماعی جامعه خود می‌پرداخت.
- ۲ این دو قطب با اینکه از نظر سیاسی، اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می‌گرفتند، به فرهنگ واحد تعلق داشتند؛ یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ غرب قرار داشتند.
- ۳ این چالش، چالشی منطقه‌ای نبود، بلکه چالشی جهانی بود. بلوک شرق و غرب با دو اقتصاد و سیاست متفاوت، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند. آمریکا و شوروی به عنوان دو ابرقدرت در کانون این دو قطب قرار داشتند.
- ۴ این چالش در تمام قرن بیستم تا فروپاشی بلوک شرق در سال ۱۹۹۱ میلادی ادامه یافت.
- ۵ داس و چکش.
- ۶ حزب کمونیست شوروی.
- ۷ عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت.
- ۸ بلوک شرق شامل شوروی سابق، کشورهای اروپای شرقی و چین بود. بلوک غرب، آمریکا و اروپای غربی را در بر می‌گرفت.
- ۹ احزاب سوسیالیستی و کمونیستی.
- ۱۰ بعد از انقلاب فرانسه، طرفداران نظریه‌های لیبرالیستی در طرف راست و منتقدان آن در طرف چپ مجلس فرانسه قرار می‌گرفتند. این دو گروه با عنوان دو جریان چپ و راست شناخته شدند.
- ۱۱ مارکسیسم ناظر به اندیشه‌های سیاسی مارکس است. مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست. سوسیالیسم و کمونیسم در مقابل فردگرایی لیبرال، دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی مانند سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند، ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.
- ۱۲ جامعه آلمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد، مالکیت خصوصی را از بین می‌برد و صورتی سوسیالیستی و کمونیستی پیدا می‌کرد.
- ۱۳ مارکس در نیمه دوم قرن نوزدهم به نقد لیبرالیسم اقتصادی پرداخت. از نظر او چالش‌های جامعه سرمایه‌داری، تنها با یک حرکت انقلابی قابل حل بود.
- ۱۴ لیبرالیسم با تکیه بر شعار آزادی و خصوصاً آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرده و عدالت را نادیده گرفته بود.
- ۱۵ وی از هر اقدامی برای مقابله با قحطی ایرلند خودداری کرد. این قحطی بیش از یک میلیون نفر مهاجر و یک و نیم میلیون نفر تلفات جانی داشت. دولت هیچ کمکی به مردم نکرد و حتی جلوی صدور گندم و جو از ایرلند را نگرفت. مردم گرسنه، صدور این غلات را که با حمایت ارتش بریتانیا انجام می‌شد، با خشم نظاره می‌کردند.

۱۶ جان راسل - توماس مالتوس - دیوید ریکاردو.

۱۷ اگر حکومتگران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت و حماقت نیز مجازات طبیعی خود را ببینند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهند کرد.

۱۸ وی مخالف دخالت دولت در اقتصاد است و حتی افزایش دستمزد کارگران را موجب بالا رفتن تولید نسل آن‌ها و پیدایش مشکلات بعدی می‌داند.

۱۹ «انسانی که در دنیای از قبل تملک شده به دنیا می‌آید، اگر نتواند قدرت خود را از والدینش دریافت کند و اگر جامعه خواهان کار او نباشد، هیچ‌گونه حقی برای دریافت کمترین غذا یا چون و چرا در مورد مقام و موقعیت خود ندارد. بر سر سفره گسترده طبیعت، جایی برای او وجود ندارد، طبیعت حکم به رفتن او می‌دهد و خود این حکم را اجرا می‌کند.»

۲۰ اثر چارلز دیکنز است که در قالب طنزی خشن، نوانخانه‌ها و فیلسوفانی را که الهام‌بخش و مدافع آن‌ها بودند، به سخره گرفت.

۲۱ نظریه‌پردازان لیبرال، آزادی فعالیت صاحبان سرمایه را ضامن پیشرفت جامعه می‌دانستند و مخالف هر نوع مداخله دولت بودند. آنان حتی کمک به مستمندان را بیهوده می‌دانستند. در انگلستان که پیشگام در انقلاب صنعتی بود، وضعیت نوانخانه‌ها به گونه‌ای بود که مستمندان مرگ را بر زندگی ترجیح می‌دادند.

۲۲ کشاورزان را به صورت کارگرانی درآورد که سرمایه وجود خود را در معرض خرید صاحبان ثروت و صنعت قرار می‌دادند و سرمایه‌داران نیز آزادانه به استثمار و بهره‌کشی از بردگان جدیدی پرداختند که ظاهراً از همه قید و بندهای پیشین آزاد شده بودند.

۲۳ لیبرالیسم متقدم.

۲۴ ۱- اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

۲- منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای

۳- مقطعی و مستمر

۴- خرد و کلان

۵- درون فرهنگی و بین فرهنگی

۶- ذاتی و عارضی

۷- معرفتی و علمی

۸- معنوی و دینی

چالش جهان دو قطبی	(بلوک شرق و غرب)
نوع چالش	توضیحات
منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای	جهانی و فرامنطقه‌ای
درون فرهنگی یا بین فرهنگی	فرهنگی
خرد یا کلان؟	کلان
مقطعی یا مستمر؟	مستمر

۲۵

۲۶ بلوک شرق: عراق، سوریه، مصر، لیبی.

بلوک غرب: ایران، ترکیه، کشورهای عربی دیگر.

۲۷ اقتصادی، سیاسی اجتماعی، فرامنطقه‌ای، مقطعی، کلان، درون فرهنگی، ذاتی به دلیل رشد اندیشه‌هایی که لیبرالیسم اقتصادی را نقد می‌کردند، به وجود آمد.

۲۸ ۱- آزادی مثبت ← آزادی از قیدوبندها
۲- آزادی منفی ← آزادی برای اهداف مورد دوم انسان را اسیر کرده است. اسلام آزادی اول را مورد قبول دانسته است.

۲۹ چالش فقر و غنا، با عقاید و ارزش‌های درون جهان اجتماعی غرب و پیدایش سرمایه‌داری

۳۰ اقتصادی، فرامنطقه‌ای، کلان، درون فرهنگی، ذاتی